

Bezpieczeństwo drogowe

Część

1

KONTEKST

Każdego roku, niemal 1,3 mln ludzi umiera w wyniku kolizji drogowej – to ponad 3000 zgonów każdego dnia – a ponad połowa z nich nie znajduje się w tym czasie w pojeździe. Jeżeli nie podejmiemy bezzwłocznie skutecznych działań, obrażenia spowodowane uczestnictwem w ruchu drogowym staną się piątą z kolei przyczyną śmierci na świecie, prowadząc do około 2,4 mln zgonów rocznie.

SYTUACJA

- ▶ **Bezpieczeństwo drogowe**
- ▶ **Bezpieczeństwo drogowe na świecie**
- ▶ **Filary bezpieczeństwa drogowego**
- ▶ **Edukacja w zakresie bezpieczeństwa drogowego**
- ▶ **Edukacja w zakresie zrównoważonego rozwoju**
- ▶ **Działanie**

TWÓJ pomysł TWOJA inicjatywa

Działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego dla lepszego jutra

SYTUACJA

Bezpieczeństwo drogowe w naszym życiu

Uratujmy pięć milionów istnień na drogach całego świata do roku 2020¹

Fatima to typowa dziesięciolatka z Dżakarty w Indonezji. Mieszka z rodziną i uczy się bardzo pilnie, aby pewnego dnia spełnić swoje marzenie – zostać lekarzem. Codziennie pokonuje trudną drogę do szkoły w towarzystwie matki. Dawniej Fatima chodziła tą drogą ze starszym bratem, Ramelanem. W zeszłym roku, gdy Fatima i Ramelan szli do szkoły, Ramelan został potrącony przez samochód i niedługo potem zmarł. Od tego czasu Fatima boi się przechodzić przez ulicę w drodze do szkoły i zawsze towarzyszy jej matka.

¹ <http://www.makeroadssafe.org/Pages/home.aspx>

TWÓJ **pomysł** TWOJA **inicjatywa**

Działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego dla lepszego jutra

Bezpieczeństwo drogowe

- 1** Bezpieczeństwo drogowe dotyczy wszystkich ludzi, chłopców i dziewcząt, mężczyzn i kobiet, którzy mają prawo bezpiecznie żyć i przechodzić przez drogi i ulice w podróży do szkoły oraz bezpiecznie jeździć samochodami do pracy.
- 2** Bezpieczeństwo drogowe to kwestia ryzyka i odpowiedzialności kierowców, pasażerów i przechodniów, którzy mają do czynienia z wszelkiego rodzaju pojazdami (ciężarówkami, samochodami, motocyklami, rowerami).
- 3** Bezpieczeństwo drogowe to kwestia bezpiecznych zachowań, bezpiecznych ulic, bezpiecznych dróg i bezpiecznych pojazdów.
- 4** Bezpieczeństwo drogowe to kwestia stworzenia bezpiecznego środowiska.

Bezpieczeństwo drogowe na świecie

Obrażenia odniesione w wyniku uczestnictwa w ruchu drogowym: rosnące zagrożenie dla zdrowia w środowisku miejskim

Liczba ludzi, którzy giną w wypadkach drogowych na całym świecie, wynosi około 1,3 miliona, a liczba osób, które odnoszą obrażenia w wyniku wypadków może sięgać nawet 50 milionów (WHO/ Bank Światowy, 2004 r.). Prognozuje się, że liczby te znacznie wzrosną w nadchodzących dziesięcioleciach. Zgony spowodowane przez wypadki drogowe w krajach wschodzących stanowią ponad 85% zgonów (WHO/Bank Światowy 2004 r.), a obrażenia będące wynikiem wypadków dotyczą ubogich w większym stopniu, niż bogatych w tych krajach.

Poszczególne kraje charakteryzują się ogromnym zróżnicowaniem pod względem stopnia rozwoju gospodarczego oraz wagi, jaką przywiązuje się do bezpieczeństwa drogowego na szczeblu krajowym. Najniższe wskaźniki śmiertelności w związku z wypadkami drogowymi odnotowuje się w Holandii, Szwecji i Wielkiej Brytanii, gdzie liczba zgonów na 100 000 pojazdów mechanicznych wynosi odpowiednio 5,0, 5,4 i 5,6 (WHO/ Bank Światowy 2004 r.). W USA wskaźnik ten wynosi 14,5. W Chinach jest on stosunkowo wysoki – 15,6 zgonów na 100 000 pojazdów, zważywszy, że liczba samochodów w stosunku do liczebności populacji jest w tym kraju niska w porównaniu z USA czy krajami Europy. W Tajlandii i Republice Korei sytuacja jest jeszcze gorsza – wskaźnik śmiertelności wynosi odpowiednio 20,9 i 22,7 na 100 000 pojazdów. Mimo zróżnicowania warunków, bezpieczeństwo drogowe jest kwestią międzynarodową, która dotyczy nas wszystkich.

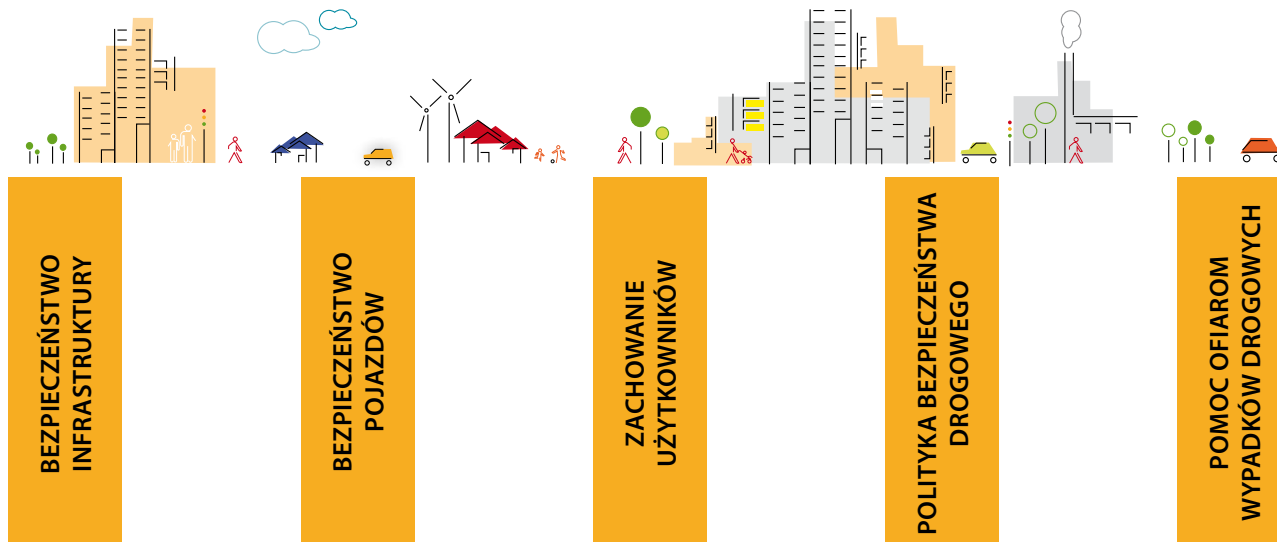
TWÓJ **pomysł** TWOJA **inicjatywa**

Działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego dla lepszego jutra

Filary bezpieczeństwa drogowego

Inicjatywy na rzecz bezpieczeństwa drogowego podejmuje się na wszystkich szczeblach – krajowym, regionalnym i lokalnym. Społeczeństwo obywatelskie i sami obywatele przywiązują większą wagę do swego bezpieczeństwa na drogach i ulicach.

Konstrukcja i wyposażenie dróg, które ma na celu zapobieganie wypadkom i ograniczenie ich skutków.

Konstrukcja i wyposażenie samochodów w celu zapobiegania wypadkom (bezpieczeństwo aktywne) oraz ograniczenia ich skutków (bezpieczeństwo bierne).

Zachowanie kierowców, pasażerów i przechodniów, ukierunkowane na zapobieganie wypadkom.

Tworzenie przez władze publiczne priorytetów, przepisów prawnych i sposobów angażowania innych podmiotów (firm, stowarzyszeń itd.) w wspieranie tego procesu.

Sposób traktowania ofiar wypadku w chwili jego wystąpienia oraz później, w trakcie rehabilitacji

Dekada działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego ONZ to zaproszenie wysłane do rządów, aby wzmocniły swą politykę bezpieczeństwa drogowego. To także szansa dla każdego – na poziomie personalnym lub zawodowym – aby zaangażować się w poprawę bezpieczeństwa drogowego w codziennym życiu i we własnym otoczeniu.

TWÓJ **pomysł** TWOJA **inicjatywa**

Działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego dla lepszego jutra

Edukacja w zakresie bezpieczeństwa drogowego

ma na celu **dostarczenie jednostkom odpowiednich środków, aby mogły zapewnić sobie bezpieczeństwo**, a także lepiej zrozumieć ryzyka, przed jakimi stoją i dowiedzieć się, jak sobie z nimi radzić.

to **zestaw umiejętności, wiadomości, postaw i wartości** niezbędnych, aby się poruszać i wchodzić w interakcje z innymi w sposób bezpieczny.

Edukacja
w zakresie
bezpieczeństwa
drogowego

nie ogranicza się do kwestii technicznych, ale jest elementem edukacji obywatelskiej. **Bazuje na poczuciu autonomii i dobrym rozumieniu odpowiedzialności oraz solidarności** w stosunku do innych.

to **proces uczenia się, który trwa przez całe życie**, obejmujący dzieci, nastolatków, młodych kierowców, dorosłych i osoby starsze.

TWÓJ **pomysł** TWOJA **inicjatywa**

Działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego dla lepszego jutra

Edukacja w zakresie zrównoważonego rozwoju

Bezpieczeństwo drogowe wymaga zmiany infrastruktury, wywiera wpływ na planowanie obszarów miejskich i wiejskich. Bezpieczeństwo drogowe zmienia nasze nastawienie do samochodu, przyczynia się do promowania nowych sposobów poruszania się – pieszo, rowerem, transportem publicznym. Bezpieczeństwo drogowe wpływa nie tylko na to, jak się poruszamy, ale także na prędkość, z jaką się przemieszczamy, a co za tym idzie, na środowisko naturalne. Bezpieczeństwo drogowe to alternatywny sposób myślenia o naszym związku ze środowiskiem naturalnym oraz z innymi. Dlatego słowa „bezpieczeństwo” i „mobilność” są ze sobą bardzo ściśle powiązane. W tym sensie, edukacja w zakresie bezpieczeństwa drogowego nie może zostać oddzielona od edukacji w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Nowa Dekada Działań na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (2011-2020) jest kontynuacją poprzedniej Dekady Edukacji na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (2001-2010). Program „Bezpieczeństwo i mobilność dla wszystkich” łączy główne założenia EZR oraz formułuje szerszą zakrojoną i bogatszą strategię edukacji w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

„Zrównoważony rozwój nie jest pojęciem stałym, ale drogą jednostek i społeczności, które podążają w kierunku najbardziej korzystnym dla większości z nas zarówno teraz, jak i w przyszłości, co pozwala zminimalizować nasz negatywny wpływ na środowisko naturalne. W tym celu musimy mieć aktywnych, kreatywnych i krytycznych obywateli, zdolnych do rozwiązywania problemów i konfliktów w drodze współpracy oraz do łączenia wiedzy teoretycznej z praktycznymi innowacjami i koncepcjami.²

W rezultacie, program „Bezpieczeństwo i mobilność dla wszystkich” jest skoncentrowany przede wszystkim na jednostce uczącej się i zapewnia odpowiedni kontekst dla rozwoju własnych idei i inicjatyw. W programie tym, uczniów uznaje się za „aktywne nośniki rozwoju własnej wiedzy”.

² Kryteria jakości EZR – Wytyczne dla szkół w celu poprawy jakości edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, maj 2005 r.

Od roku 2000, firma Renault realizuje swój międzynarodowy program edukacji w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego „Bezpieczeństwo i mobilność dla wszystkich”, aby zwiększać świadomość w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego wśród dzieci, nastolatków i ludzi młodych.

Renault to jedna z pierwszych czterech firm, które ogłoszono korporacjami wspierającymi Dekadę działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego 2011 – 2020.

TWÓJ **pomysł** TWOJA **inicjatywa**
Działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego dla lepszego jutra

TWÓJ pomysł

■ Cele

Zrozumienie podstawowych koncepcji bezpieczeństwa drogowego

■ Materiały

Tablica, pisaki, długopis, papier, projektor, Internet

■ Kroki

W pierwszej kolejności chcemy, abyś zrozumiał, że nadszedł czas, by działać, a każdy z nas może zabrać głos.

Obejrzyjcie razem film www.makeroadssafe.org/Pages/home.aspx zrealizowany z okazji otwarcia Dekady Działań na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

Wymieńcie główne argumenty, wyjaśniające, dlaczego dla nas wszystkich, dla naszych rodzin i przyjaciół bezpieczeństwo drogowo jest kwestią kluczową.

TWOJA inicjatywa

■ Cele

Zrozumienie podstawowych koncepcji bezpieczeństwa drogowego

■ Materiały

Tablica, pisaki, długopis, papier, projektor, Internet

■ Kroki

Należy zachęcić uczniów do uczestnictwa w Dekadzie Działań na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Niech uczniowie wypiszą listę celów, jakie chcieliby, aby zostały zrealizowane w ramach tej Dekady. Nawiąż do kampanii „Aby drogi stały się bezpieczne” na rzecz Globalnego Bezpieczeństwa Drogowego. W pierwszej kolejności chcemy, abyś zrozumiał, że nadszedł czas, by działać, a każdy z nas może zabrać głos.

www.makeroadssafe.org/takeaction/Pages/home.aspx

TWÓJ pomysł TWOJA inicjatywa

Działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego dla lepszego jutra

TWÓJ pomysł

■ Cele

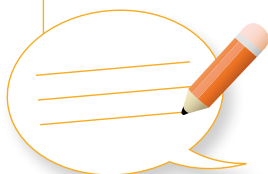
Burza mózgów: kluczowe pojęcia związane z bezpieczeństwem drogowym.

■ Materiały

Długopis, papier, tablica.

■ Kroki

Napisz na tablicy „bezpieczeństwo drogowie” i zapytaj uczniów, co to dla nich oznacza. Zachęcaj ich do dzielenia się osobistymi doświadczeniami w odniesieniu do działań, wypadków drogowych, którym ulegli znajomi lub krewni. Zapisz wszystkie koncepcje na tablicy. Postaraj się utworzyć z nich mapę, która ułatwi uczniom uchwycenie najważniejszych koncepcji.

TWOJA inicjatywa

■ Cele

Zrozumienie koncepcji zaangażowania.

■ Materiały

Długopisy i papier.

■ Kroki

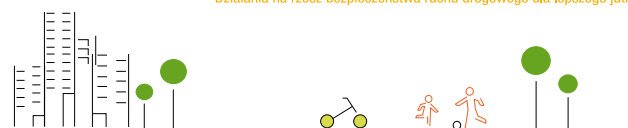
Po zakończeniu „burzy mózgów”, niech uczniowie przygotują plan zaangażowania się w strategię poprawy bezpieczeństwa drogowego.

Na początek należy podzielić ich na grupy trzyosobowe. Wymyślona strategia musi zapewniać regularność stosowania, np. chodzenie pieszo do szkoły lub korzystanie z transportu publicznego, zamiast przywożenia przez rodziców; zobowiązanie do przechodzenia przez ulicę wyłącznie w wyznaczonych w tym celu miejscach.

Uczniowie powinni przygotować listę zobowiązań, a potem wybrać spośród nich jedno. Następnie powinni przedstawić swój wybór grupie, która może go zaaprobować lub nie.

TWÓJ pomysł TWOJA inicjatywa

Działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego dla lepszego jutra

Dekada działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego ONZ

Lata 2011-2020 ogłoszono **Dekadą działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego**.

Zgromadzenie Ogólne ONZ ustanowiło cel na najbliższą dekadę: „ustabilizować, a następnie zredukować prognozowaną liczbę ofiar śmiertelnych wypadków drogowych na całym świecie” do roku 2020.

Więcej informacji na temat tej inicjatywy można znaleźć pod adresem:

■ <http://www.decadeofaction.org/believe/index.html>

Każdy może wspierać działania w ramach Dekady i promować je. W tym celu, organizacja Make Roads Safe rozpoczęła kampanię w celu wypromowania Dekady działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego, a obecnie nadzoruje jej wdrażanie.

Każdy może wziąć udział w kampanii:

■ <http://www.makeroadssafe.org/takeaction/Pages/homepage.aspx>

Wiele organizacji na całym świecie wspiera ideę bezpieczeństwa na drogach. Aby dowiedzieć się, w jaki sposób młodzi ludzie mogą włączać się w te działania, odwiedź stronę internetową:

■ <http://www.youthforroadsafety.org>

TWÓJ **pomysł** TWOJA **inicjatywa**

Działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego dla lepszego jutra

